

Yaşlılar dijital yaşamın içine dâhil edilmeli

1 Ekim, 31 yıldır tüm dünyada Dünya Yaşlılar Günü olarak kutlanıyor. Yaşlıların ihtiyaçları için yapılması gerekenlere dikkat çekmek ve farkındalık yaratılmasını sağlamak amacıyla ilan edilen günün bu yılki teması “Her Yaş İçin Dijital Eşitlik” olarak belirlendi. Beykoz Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Müdürü Prof. Dr. Gülten Kaptan, yaşlı kişilerin de dijital dünyaya erişim ve anlamlı katılım ihtiyacı için çalışmalar yapılması gerektiğini söylüyor.

Tüm dünyada 1 Ekim, her yıl Dünya Yaşlılar Günü olarak kutlanıyor. 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü, 14 Aralık 1990'da Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından daha çok yaşlıların farkına varılmasını sağlamak amacıyla, bir farkındalık günü olarak ilan edildi. Teknolojik gelişmelerin sağlık hizmetlerinde etkili kullanımı, sağlıklı beslenme ve sağlık için hareketli yaşamın tercih edilmesi ortalama yaşam süresinin uzamasına ve dünyada yaşlı nüfusun toplam nüfus içerisindeki payının artmasına olanak sağladı. Verilere göre, günümüzde dünyadaki 60 yaş üzeri insan nüfusu 700 milyon civarında. 2050 yılında bu rakamın 1,5 milyardan fazla kişiye ulaşacağı tahmin ediliyor. Yaşlı nüfustaki en büyük artışın (312 milyon civarı) Doğu ve Güneydoğu Asya'da gerçekleşmesi ve 2019'da 261 milyondan 2050'de 573 milyona ulaşması bekleniyor. 1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü'nün bu yılki temasının “Her Yaş İçin Dijital Eşitlik” olarak belirlendiğini belirten Beykoz Üniversitesi Meslek Yüksekokulu (MYO) Müdürü Prof. Dr. Gülten Kaptan, yaşlıların da dijital dünyaya erişim ve anlamlı katılım ihtiyacı için çalışmalar yapılması gerektiğini söylüyor.

Yaşam süresinin uzaması topluma katkı sağlıyor

Yaşam süresinin uzamasının yalnızca bireylere ve ailelerine değil, topluma da katkı sağlayabileceğinin altını çizen Beykoz Üniversitesi MYO Müdürü Prof. Dr. Kaptan, “Bu ek yıllar, örneğin ileri eğitim, yeni bir kariyer veya uzun süredir ihmal edilen bir tutkunun ya da hobinin peşinden gitmek gibi yeni aktiviteleri sürdürme şansı sağlayabiliyor. Yaşlı insanların da ailelerine ve topluluklarına birçok yönden katkıda bulunabileceği gerçeğini de beraberinde yansıtıyor. Tabii ki bunun sağlanabilmesi için gereken bazı olanak ve yaşam şekillerinin oluşturulması ve yaşlılara sağlanması gerekiyor” diyor.

Her iki kişiden biri ayrımcılık yapıyor

57 Ülkede 83 bin 34 kişiyle yapılan bir araştırmaya göre, her iki kişiden biri orta veya yüksek yaş ayrımcılığına sahip. Bu konuda yapılması gereken çalışmalar hakkında da bilgi veren Kaptan, şöyle konuşuyor:

“Yaş ilerledikçe bir ya da birkaç kronik hastalığı beraberinde getiriyor. Bu konuda nlem, tedavi ve bakım olanakları sağlanmalı. Tüm sağlık personeline önemli görevler dşuyor. Bu konularda toplumun bilinçlendirilmesi için gerekli eğitimler de verilmeli. Ayrıca sosyal bakım, ekonomik durum, sosyal güvence, yaşlıların her türlü istismardan korunması ki bunlar ekonomik, fiziksel şiddet, ruhsal şiddet gibi birçok istismarı içeriyor. İlerleyen yaşlı nüfus için kalacak yer, huzur ve bakım evlerinin varlığı ve arttırılması da yapılması gerekenler arasında önemli bir yer tutuyor. Vurgulanması gereken önemli bir konu da yaşlı ayrımcılığından vazgeçilmesi konusunda toplumu bilinçlendirmek. Yaşlılar hakkındaki düşünme şeklinizi değiştirin. Onlar toplumun en tecrübeli, yaşanmışlıkları en güzel kıymetli bireyleri.”

Bu yılın teması dijital eşitlik

Yaklaşık olarak küresel nüfusun yarısı dijital dünyanın içinde yer almaya imkn bulamıyor. Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'nin raporuna göre; kadınların ve yaşlıların dijital eşitsizliği toplumdaki diğer gruplardan daha fazla yaşadıklarını gösteriyor. Yaşlıların dijital dünyaya katılımları için birtakım çalışmaların yapılması gerektiğini ifade eden MYO Müdürü, şunları söylüyor:

“Bilindiği gibi dijitalleşme, günümüzde yaşam kriterlerimizde devrim yarattı. Yaşlıların bu modern dijital teknolojilerin kullanımında çok geride oldukları yadsınamaz. Bu zel günün Birleşmiş Milletler teması, yaşlıların bu teknolojilerden tam olarak faydalanmadıkları konusuna ışık tutuyor. Onları ihtiyaçlarına, hobilerine ve ilgi alanlarına göre cep telefonu, internet ve bilgisayar kullanımı konusunda eğitmenin zamanının geldiği düşünülüyor. Ancak, sağlıklı ve güvende olmalarını sağlamak için bu teknolojilerle ilgili yaşlı kişilere yönelik tehditler de akılda tutulmalı. Bu bağlamda 2021 ‘Her Yaş için Dijital Eşitlik’ teması, yaşlı kişilerin dijital dünyaya erişim ve anlamlı katılım ihtiyacını teyit ediyor.”

Ortaya çıkabilecek risklere de dikkat edilmeli

Yaşlıların dijital dünyaya girmeleri sağlanırken ortaya çıkabilecek birtakım risklere de dikkat edilmesi gerektiğini dile getiren Kaptan, “Tabi ki yeni riskler ortaya çıktığı gerçeği de var. Örneğin, siber suçlar ve yanlış bilgi, yaşlıların insan haklarını, mahremiyetini ve güvenliğini tehdit edebiliyor. Dijital dünyada yaşlıların mahremiyetini ve güvenliğini sağlamak için politikaların ve yasal çerçevelerin rolünün keşfedilmesi, yaşlıların haklarına ilişkin yasal olarak bağlayıcı bir belgeye ve her yaştan bir toplum için kesişen kişi merkezli bir insan hakları yaklaşımına olan ihtiyacın da vurgulanması gerekir” diyor.